

כל חידוש בדת סטייה מהדרך הישרה

كل بدعة في الدين ضلالة باللغة العبرية

تأليف : عبد الرحمن بن عبد الكريم الشيخة
מאת: עבד אל-רחמן בן עבד אל-כרים אל שיח'ה

EUROPEAN ISLAMIC RESEARCH CENTER (EIRC)
המרכז האירופי ללימודי האיסלאם

כל חידוש בדת סטייה מהדרך הישרה

המחבר : עבד אל-רחמן בן עבד אל-כרים אל שיח'ה

ההוצאה לאור:

EUROPEAN ISLAMIC RESEARCH CENTER (EIRC)

המרכז האירופי ללימודי האיסלאם

1434 – 2013

תרגום: עמרו זכריה

עריכה : אחמד עבד אל-מקסוד

© כל הזכויות שמורות למחבר: עבד אל-רחמן בן עבד אל-כרים אל שיח'ה

תוכן העניינים

1	הקדמה
9	האם האסלאם דת מושלמת ?
10	דין ההוספה לדת במה שלא חוקק על ידי אללה ושליחו
11	מהו חידוש
16	דעות כמה מדענים ופרשנים בקילול החידושים
16	חשדות מסורבות על הטבת החידוש בדת
18	עמדתנו כלפי המחדש בדת
19	הסיבות להופעת החידושים בדת
22	תנאי קבלת העבודה
23	הסיכון שבחידוש
24	אזהרות
26	סיכום

בשם אללה הרחמן והרחום

הקדמה

התודות הן לאללה שאנחנו לו מודים, ובו נעזרים, וממנו מבקשים סליחות, וממנו מבקשים שיכוון אותנו לדרך הנכונה. אנו מבקשים עזרה מאללה כדי להתגבר על הרע שבתוכנו, והרע שבמעשינו. את מי שאללה מכוון לדרך הנכונה, אין מי שיִסטה אותו ממנה, ומי שסוטה ממנה, אין מי שיחזיר אותו אליה. אני מעיד שאין אלוה מבלעדי אללה, אל אחד אין לו שותף, ואני מעיד שמוחמד הוא עבדו, ושליחו, עליו ועל צאצאיו, וחבריו התפילה והשלום עד יום הדין.

בענייני דת צריך לקבל מתוך רצון ולא להתנגד להם, כפי שאללה ציין: " כל השליח נותן לכם – אותו תיקחו, ואשר ימנע מכם – ממנו תימנעו. היו יראים את אללה, כי אללה עונש קשות" (סורת אל-חשר: 7). וצריך להמשיך בהם, ואין לחשוב עליהם, במקום שאין בו לחשיבה כפי שאמר אללה: "אמור, אם אוהבים אתם את אללה, לכו אחרי, ואללה יאהבכם ויסלח לכם על חטאיכם" (סורת אל עמראן: 31).

השליח, עליו התפילה והשלום, ראה כי את מי שלא הולך בדרכו, הוא מתנגד לאמונה. הנביא עליו התפילה והשלום אומר: "אחד מכם לא נחשב למאמין עד שיתאים רצונו למה שבאתי עמו". גם אין להכניס מה שאינו מהדת לתוכה, ולשייך אותו אליה, כי זה אמור לסבך, ומתחיל דרכים רבות שירחיקו את העבד מהדרך האלוהית הנכונה. הדרך שאלוהיו, יתברך שמו, צייר לו. דבר שאמור להוביל אותו בסוף אל העונש של אללה. הנביא אומר: "מי שהכניס בעניין שלנו (הדת) משהו שלא שייך לה, מסורב". (מסופר על ידי אלבווח'ארי)

יש הרבה אנשים השייכים לאסלאם, או שעושים מעשים מיוחדים, בענייני פולחן, מעשים שמנוגדים לצוואות הטובות של

האסלאם. וגם יש אנשים שעושים מעשים שהם המציאו בעצמם שאין להם מקור בדת, מבקשים במעשה הזה את תאוות לבם, ונפשם, האומרת להם לעשות דברים רעים, היא שמצווה אותם. הם מגונים במעשים אלה, כפי שאללה אמר: "הראית את הלוקח לו את משוגת לבו לאל? האם עליך להשגיח עליו?" (אלפורקאן: 43).

שגיאות, וחידושים בדת אלו, אם הנזק שלהם נופל רק על האיש עצמו ולא מעבר למישהו אחר, זה היה דבר פשוט – למרות שאנחנו לא מאשרים אותם. אבל, שגיאות, וחידושים אלה, משפיעים על יתר המוסלמים הפשוטים, שמושפעים מהם, או אוהבים אותם. וחידושים אלה שהם כלי הרס לדת לאורך הטווח, יש להם, גם, תוצאות נגדיות אצל הבלתי מוסלמים. כאשר הם רואים התנהגות ומעשי כמה אנשים השייכים לאסלאם, במיוחד בענייני פולחן, ולמה שמתנגד להגיון, ומתנגד לעובדת האיחוד של האל, וטבע הבריאה. הוא מתרחק מהאסלאם וחושב אותה כמו הדתות האחרות המבוססות על מיתוסים, ואי ההגיון. אנשים העושים מעשים, ושגיאות אלה שאין להם בסיס בדת, מחולקים לשלושה חלקים, הם:

- **חלק ראשון:** אנשים שמעשיהם מתוך אי ידיעה בענייני הדת. האסלאם לא פוטר אותם מזה. כי התרופה של הבורות היא לשאול, ולא שכל אחד יעשה כרצונו, ולפי תאוות נפשו. אללה אמר: " שאלו נא את בעלי דבר התוכחה, אם אינכם לא יודעים" (סורת הנביאים: 7).

או שזה כתוצאה של חיקוי עיוור לקודמים. אנשים כמו אלה מעשיהם מגונים. אללה סיפר עליהם: "ואם יאמרו להם, נהגו על הדבר אשר הוריד אללה ממרומים, יגידו, לא! נלך רק בדרך אשר מצאנו את אבותינו הולכים בה. – ולו גם יקרא להם השטן לבוא אל עונשה של אש התבערה? (סורת לוקמאן: 21). קבוצה זו עם פולחנה הסותר לפסוקי אללה, נחשבת לסוטה מהדרך הישרה, ולא יעזור לה רוב תפילותיה. כי פולחן קטן המבוסס על הדבקות בדרך של הנביא, יותר טוב מהרבה תפילות המבוססות על סטייה ממעשי הנביא המובחר, עליו התפילה והשלום. אללה מספר על אנשים אלה:

"עמלים מתייגעים, באש לוחטת נצלים" (סורת אל-ע'אשייה: 3-4).

- **חלק שני:** בעלי השאיפות, והאינטרסים החומרניים בחיים, שטוב להם בורות האנשים בענייני דת, ומנצלים זאת כדי שירבו תומכיהם, למען להשיג את מטרותיהם, ושאיפותיהם, כדי להשיג מקומות טובים בחברה, ולעשות מזה כסף. אנשים אלה רחוקים מהדת בהרבה. והאסלאם, והמוסלמים מתכחשים להם. קבוצת אנשים זו הלבישה את האסלאם לבוש שלא שלו. היא השחיתה את יופיו על ידי החידושים שלה. הנביא עליו התפילה והשלום מספר עליה, ועל קבוצות דומות: "העבד הכי גרוע הוא שמחליף את הדת בחיים, העבד הכי גרוע הוא שמכניס לדת את הדברים שמעוררים חשדות".

- **חלק שלישי:** עוייני האסלאם שעושים הכל כדי להפיץ את החידושים שאין להם מקור בדת כדי לפזר את האומה המוסלמית, ותומכים בהם, כספית, ומורלית, כדי להפיץ חידושים אלה. כתוצאה מזה יהיו כתות, וקבוצות מנוגדות לדרך האלוהית, שעוזבות את האמונה הנכונה, ובסוף מתנגשות כתוצאה לשוני שיש בינן, ולמקורות הרבים שיש להן. אויבי האסלאם ישיגו את המטרות שלהם, דרך הרחקת המוסלמים מדתם, ומאמונתם הנכונה, בדרך הכי זולה, ובהפסד הכי קטן.

חידושים והמצאות בדת הם ממעשי השטן וזממותיו. דרכם הוא משבש את האנשים עם דתם, כדי להרחיק אותם ממנה כלל. אבן עבאס מספר על מה שאללה אומר: "ואמרו, אל תיטשו את אליכם אל תיטשו את וד, סואע, יגות', יעוק, ולא את נסר" (סורת נוח: 23). אלה שמות של אנשים טובים מהאומה של נח, ואחרי שמתו, השטן ציווה את האומה שלהם שיעשו להם פסלים במקומות שבהם ישבו, וקראו להם בשמותיהם. והם עשו זאת. הם לא עבדו אותם עד

שאנשים אלה מתו ונשכחו, והפסלים נעבדו. (מסופר על ידי אלבווח'ארי).

אבן אלקיים ז"ל, מספר על דרגות עבודת השטן אצל האדם, כדי להובילו לשולל: השטן רוצה לתפוס את האדם, בדרגה אחת משבע דרגות קשות אחת יותר מהשנייה. הוא לא יורד דרגה אחת קשה, לשנייה אלא אם הוא לא מצליח לתפוס אותו בה. דרגות אלה הן:

1. **מכשול הכפירה באללה ובדת שלו**, והכפירה במפגש עם אללה, ובתואריו השלמים, ובמה שסיפר השליח עליו. אם השטן מצליח לזכות בו בדרגה זו, אש שנאתו נכבית והוא נרגע. אם האדם ניצל. השטן מחכה לו בדרגה השנייה.

2. **החידוש בדת הוא לחשוב בצורה שונה מהעובדה שבה שלח אללה את שליחיו**, והוריד בה את ספרו הקדוש. או לעבוד את מה שלא ציווה אללה מעמדות, וציורים חדשים בדת, שהוא לא מקבל מהם שום דבר. תפיסת השטן לו בדרגת החידוש יותר קרובה ללב, כי זה סותר את הדת ואת מה ששלח אללה את שליחו בו, בעל החידוש שלא חוזר בו, ואפילו קורא לאחרים ללכת בדרכו. כי החידוש מספר על אללה בלי ידיעה, וזו עויינות ברורה לדרך הנביא. החידושים מושכים את הקטן עד לגדול עד כדי שבעל החידוש עוזב את הדת, כמו שמוציאים שעה מבצק. את המעשים הרעים של החידושים יודעים רק בעלי שכל, ואם יצילו מדרגה זו, בעזרת אור דרך הנביא, ויעקבו אחרי מה שעשו הקודמים המובחרים מחברי הנביא, ואלה שבאו אחריהם. השטן יחפש אותם בדרגה שאחריה.

3. **עוון גדול**. אם הצליח השטן לתפוס את האדם בדרגה זו, ישבח את המעשים הרעים בעיניו, ואולי יביא אותו לומר, או השמיע לו מילה שתמיד הולך בה לשולל את הבריות, באומרו: עוון אחד לא יזיק עם איחוד האל. ועוון אחד לא יזיק

עם פוליתיאיזם טוב. אם האדם ניצל מדרגה זו, השטן יבקש אותו בדרגה הבאה.

4. **עוון קטן.** השטן עושה הביא את האדם לזלזל בו, באומר: אין עליך אם תתרחק מעוון גדול, ותעשה עוון קטן. הלא ידעת כי הוא מכופר על ידי ההתרחקות מעוון גדול, ובמעשים טובים. הוא (השטן) ממשיך להמעיט לו מחשיבות העוון עד שימשיך לעשות אותו. אחר כך עושה העוון הגדול המפחד מאללה, ומתחרט על מעשיו, יהיה במצב הרבה יותר טוב ממנו. כי הנחישות לעשות אותו עוון נחשב למעשה יותר גרוע מהעוון עצמו. אין עוון גדול אם יש חרטה, ובקשת סליחות. ואין עוון קטן עם הנחישות לעשותו. הנביא אומר: "תיזהרו מהזלזול בעוון, כמו קבוצה של אנשים שירדו לוואדי וכל אחד מהם הביא ענף, עד שבישלו את הלחם שלהם. הזלזול בעוון מוביל את העושים אותו לגיהנום. ואם הוא ניצל מהמכשול הזה על ידי שמירה, ויבקוש מתמיד לסליחות מאללה, ועשיית טוב אחרי עשיית הרע. השטן יבקש אותו בדרגה שאחריה.

5. **דברים מותרים.** הם שאין רע בלעשותם, ומי שעושה אותם מתעסק בהם, ושוכח להרבות במעשים טובים. הוא אחר כך מזניח את מעשי הנביא, עד שהוא מזניח לעשות את החובות. אם האדם ניצל מדרגה זו דרך ידיעתו ערך התפילות, והרביית מעשים טובים. השטן יחכה לו בדרגה שאחריה.

6. **השטן מצווה לאדם לעשות את המעשים המועדפים בפולחן,** ומראה לו את הטוב שבהם, כדי להעסיק אותו בהם, ולהרחיק אותו מדברים הרבה טובים מהם, ויותר רווחיים לו. השטן נכשל להפסידו את מקור הטוב, ומבקש להפסידו את השלמות שבו, ואת דרגותיו הגבוהות. הוא מעסיק אותו במה שמועדף על מה שנשאר לו.

הדבר הכי חשוב שנכנס למדור החידושים בדת הוא לומר שהנביא אמר מה שהוא לא כן אמר. הנביא מאוד הזהיר מזה,

ואמר: "מי שמשקר עלי, לא כמו שמשקר על מישהו. מי שמשקר עלי בכוונה, המקום שלו בגיהנום שמור".

חבר הנביא הגדול, עבדוללה בן מסעוד אומר: (תלכו אחרי, ולא תחדשו, כבר הוספקתם). אין כמו משפט מליצי זה. כל מי שיש לו שכל צריך לחשוב עליו, ולהרהר בו. כי יש במעשי הנביא ודבריו, ומעשיו הקבועים, תחליף לחידושים בדת. הנביא אמר: "לכל מעשה כוח, ולכל כוח חולשה. ומי שפניו אל מעשיו הגיע אל הדרך הישרה, ומי שפניו למשהו אחר, הלך לאיבוד". (סחיח בן ח'וזיימא).

האם האסלאם דת מושלמת?

ידוע מהדת בהכרח, שהאסלאם תם והושלם, לפי אמירת אללה ישתבח שמו: "היום סיימתי לכונן לכם את דתכם, והשלמתי את חסדי עליכם, ושבע רצון אני כי האסלאם היה לכם לדת".

האסלאם כלל את כל מה שקשור לחיי האדם, ואחרי מותו. אללה אמר: "הורדנו אליך ממרומים את הספר למען יבאר כל דבר" (סורת הדבורה : 89)

ומה שלא הובהר בהלכה על ידי טקסט מהקוראן, המקור הראשון לחקיקה האסלאמית, הובהר במקור השני של מקורות החקיקה, והוא מעשי הנביא עליו התפילה והשלום, בין אמרה, לפעולה. או הועבר בדרך מוסמכת, כפי שאמר אללה: "אללה הוריד אליך ממרומים את הספר, ואת החוכמה ולימדך את אשר לא ידעת. כבירה היא ברכת אללה השורה עליך".

הנביא מסר את המסר, ופרע את החובות, וייעץ לאומה. אללה אמר: "והורדנו אליך ממרומים את דבר-התוכחה, למען תבהיר לאנשים את אשר הורד אליהם".

ואין מה שהוא טוב אלא הדריך אליו הנביא את האומה שלו. גם אין רע אלא הבהיר אותו והזהיר ממנו. הנביא אמר: "לא היה נביא לפניי אלא שהוא היה חייב להדריך את אומתו לטוב שהוא יודע, ולהזהיר אותה מהרע שהוא יודע". (מסופר על ידי מוסלם).

ומי שלא חושב כך, נחשב לכופר לפי הטקסט הקוראני, שמוחמד עליו התפילה והשלום קיבל.

מי שמכניס חידושים לדת אללה, חושב שהדת חסרה ולא הושלמה, וחושב שהוא מבקש על ידי חידושו להשלים את מה שחסר בדת!?

הוא גם מאשים, דרך חידוש זה, ודרך מה שהכניס לדת, את הנביא עליו התפילה והשלום בבגידה, ואי השלמת השליחות שהוטלה

עליו. הוא, כאילו, טוען שהאסלאם צריך את החידושים האלה שהנביא לא שם לב אליהם, חס ושלום- כדי להשלים בהם את מה שחסר. הנביא אמר: "השארתי אותכם על הלבן, הלילה כמו היום, מי שמהם מתרחק הוא גמור".

דין ההוספה לדת

במה שלא חוקק על ידי אללה ושליחו

אללה אמר: "כן, אשר יישא פניו אל אללה בהתמסרות ויהיה מיטיב, יבוא כל שכרו אצל אללה ולא ייפול עליו פחד ולא יצטער" (סורת הפרה : 112).

כלומר, מי שהקדיש את מעשיו לאללה, והוא מטיב, עם המסירות הזאת בעבודת אלוהיו, בעבודתו לפי ההלכה שלו, רק אלה הם אנשי גן עדן.

האימאם אחמד סיפר מפיו של עבד אללה בן מסעוד: הנביא עליו התפילה והשלום רשם קו ואמר: "זו דרך אללה", ורשם עוד קווים משני צדדיו של הקו הראשון, ואמר: "אלה דרכים, כל דרך יש בה שטן שקורא אל הקו שלו" ודיקלם: "זהו אורח המשרים אשר לי, על כן לכו בו ואל תלכו בנתיבות קלקלות, פן ינתקוכם מנתיבו. אלה הדברים אשר ציווה אתכם למען תהיה בכם יראה" (סורת אלאנעאם: 153).

הנביא גם אומר: "הדברים הכי צודקים הם ספר אללה, והדרך הכי טובה היא של מוחמד. הדבר הכי רע הוא החדש שבדברים. וכל חדש נחשב לחידוש בדת, וכל חידוש בדת נחשב לשולל, וגיהנום הוא סופו של כל שולל. (סחיח בן ח'וזיימה)

מהפסוקים האלה ומהאמרות של הנביא (אחאדית') מתבררת עוצמת השקר על אללה, ועל שליחו בלי ידע, או להכניס לדת אללה חידושים הן באמירה במעשה, ובאמונה, ממה שלא התיר אללה

ושליחו, לפי אמרת אללה: "אמור, כל שריבונו אסר הן התועבות, בין גלויות ובין נסתרות, והפשע, והפגיעה בלא צדק, ולצרף לאללה שותפים, אשר הוא לא הוריד ממרומים כל אסמכתא לאמיתותם, ולהגיד על אללה דברים אשר לא תדעו" (סורת אלאעראף: 180)

וגם: "אל תלך אחר דבר אשר לא תדעהו לאשורו. האוזניים, העיניים והלב – כל אלה ייתנו על בעליהם את הדין" (סורת אל-איסראא: 36), וגם: "האמנם יש להם שותפים אשר נתנו להם חוקי דת אשר לא התירם אללה?" (סורת אל-שורא : 21)

לכן, כל מי שהכניס חידוש בדת אללה, שונה ממה שאללה או שליחו פסקו, על ידי התרת מה שאללה אסר. או כל מי שאסר מה שאללה התיר נחשב לכופר – אלא אם כן חזר בתשובה – זה לפי מה שאמר הנביא עליו התפילה והשלום, בפירושו את דברי אללה בסורת ההצהרה: "הם לקחו את חכמיהם ואת נזיריהם לאדונים להם מבלעדי אללה" (סורת התשובה: 31). הוא אמר: בקשר לזה שהם לא עבדו אותם, אבל אם היו (הנזירים והחכמים) מתירים דבר קיבלו את זה, ואם אסרו משהו, גם קיבלו את האיסור הזה" (סונן אלטרמדי).

האיום הגדול הוא גם על מי שהלך בעקבותם בפירושם למה שאסר אללה, או איסורם למה שהוא התיר. זאת לפי דברי השייח' עבד אלרחמן בן סעדי ז"ל בפירושו לפסוק זה. הוא אומר: "הם לא עבדו אותם, אבל היו מקבלים את האיסור וההתרה שלהם" הם פוסקים לעצמם מההלכות ומהאמרות הנוגדות לדת השליחים, והולכים בעקבותם לפי זה. הם גם היו מגזימים בהערכת השייח'ים שלהם, ועובדיהם, ומכבדים אותם, ועושים מקבריהם אלילים שעובדים מבלעדי אללה, ומקריבים אליהם קורבנות, ותפילות, ומתפללים לבקש עזרה מהם".

מהו חידוש ?

כדי לעמוד על פירוש החידוש, אנו חייבים לדעת מהי דרך הנביא (סונה)?

דרך הנביא (הסונה): (היא מה שהנביא וחבריו היו עושים ומאמינים). אלחאפט' בן רגב ז"ל אומר: הסונה היא הדרך שאנו שאנו הולכים בה, כולל עשיית מה שהנביא והארבעת הח'ליפים הראשונים עשו, מאמונות, מעשים, אמרות. זו היא הסונה השלמה.

להחזיק בסונה בעבודה, בדיבור, באמונה, חובה לפי מה שאמר אללה: "שליח אללה היה הדוגמה והמופת לכם, לכל המייחל לאללה וליום האחרון". (סורת אלאחזאב: 21)

וגם לפי צוואת הנביא לאומה להחזיק בדרך שלו, ולעקוב אחרי הצעדים שלו. הוא אמר: "אני ממליץ לכם ליירא מאללה, ולשמוע ולציית אפילו לעבד אתיופי. מי שיחיה מכם יראה הרבה שינויים. אני ממליץ לכם להחזיק בדרך שלי, ובדרך של הח'ליפים הראשונים המודרכים. החזיקו בה טוב מאוד, ותיזהרו מהדברים החדשים, כי כל חדש הוא חידוש, וכל חידוש הוא שולל. (מסופר על ידי בן חבאן).

שייח' האסלאם בן תיימיה ז"ל אומר: ... מוחמד עליו התפילה והשלום נשלח אל כל אחד מבני אדם, ולשדים, בעלי ספר, ולא בעלי ספר, בכל מה שקשור לדתו, מדברים גלויים לעין, והסמויים, באמונתו, ועובדותיו, ודרכיו, והלכותיו, כי אין אמונה בלעדי שלו, ואין אמת בלעדי שלו, ואין דרך בלעדי שלו, ואין הלכה בלעדי שלו. אין אדם מהבריות משיג את מרוצת אללה ממנו, ואת גן עדן שלו, אלא דרך ללכת בעקבותיו בכל דבר בגלוי ובנסתר. ברחשי הלב, ואמונותיו. ודיבורי הלשון, ומעשי האיברים. ואין לאללה צדיק אלא מי שציית לו בגלוי ובנסתר, והאמין לו לכל מה שסיפר על מה שלא ידוע לו. והקפיד על עבודתו בה חייב את הבריות לעשות ולהתרחק ממה שאסר להן לעשות ... ומי שמאמין שמי שלא ממלא את ההתחייבויות שלו, ושלא עוזב את האיסורים, הן הוא שפוי או משוגע, מי שחושב שהוא נחשב לצדיק, ומהמצליחים ומעובדי אללה הטובים, וחייליו המנצחים, הקודמים, המקורבים, שאללה מעלה את מקומם דרגות על ידי המדע והאמונה, למרות שהוא לא ממלא את ההתחייבויות, ולא עוזב את האיסורים. החשיבה היא לשליטת בן אדם כמוהו, כופר בדת האסלאם, וחוזר בשאלה. לא יעיד שמוחמד הוא שליח אללה, אלא אומר שמוחמד משקר במה שהוא היה עד לו, כי מוחמד סיפר שצדיקי אללה, הם היראים, המאמינים. אללה אמר: "ידידי אללה לא יפול עליהם פחד ולא יצטערו" (סורת יונס: 62) ויראת אללה, היא שהאדם יציית לאללה, ויבקש את רחמיו,

ויעזוב את העוון שהוא עושה בפניו. ושהאדם יפחד מהעושה של אללה. ואין אחד שמתקרב אל אללה אלא על ידי להתפלל לו, ולמלא את כל התחייבותיו כלפיו. אללה אמר: "כל עבד שמתקרב אלי על ידי מה שחייבתי אותו לעשות, ולקיים את התפילות השוליות, עד שאהב אותו " לפי סחיח אלבווח'ארי. אללה גם אומר: "הוי אנשים, בראנו אותכם מתוך זכר ונקבה, וחילקנו אתכם לעמים ושבטים למען תבחינו ביניכם, ואולם הנכבד מכולם אצל אללה הוא הירא שבכם. (סורת החדרים: 13)

אבל החידוש במובנו הכללי:

המצאת דבר שלא היה קיים לפני כן. אללה אמר: "הוא מחולל השמיים והארץ" (סורת הפרה: 117). שייח' עבד אלרחמן בן סעדי ז"ל אומר בפירושו לפסוק זה: כלומר בוראם בצורה הכי טובה, שלא היה כמותם. אללה גם אומר: "אמור אינני הראשון שנשלח כשליח" (סורת אלאחקאף: 9)

שייח' עבד אלרחמן אלסעדי, ז"ל, אומר בפירושו פסוק זה: כלומר, אני לא השליח הראשון שהגיע אליכם, עד שתופתעו מהמסר שלי, ומגנים אותו. הקדים אותי מהנביאים והשליחים מי שהמסר שלו האם עם המסר שלי. אז למה אתם מכחישים את המסר שלי?

1. חידוש דתי והוא:

כל מי שהכניס חידושים בדת אללה, להבדיל ממה שהיה עליו הנביא, וחבריו, מאמונה, או מעשה. זהו החידוש האסור לפי הטקסט של הקוראן. אללה אמר: "כל החולק על השליח לאחר שנתבררה לו דרך הישר ואינו הולך בנתיב המאמינים, נכונו אל אשר יפנה, ונצלהו בגיהנום, שם יהיה סופו המר" (סורת הנשים: 115). הנביא אמר: "כל האומה שלי נכנסת לגן עדן, חוץ משיסרב? נאמר: הנביא! מי יסרב?, אמר: "מי שמציית לי נכנס לגן עדן, ומי שלא הוא הסרבן". (סחיח אלבווח'ארי).

שייח' האסלאם בן תיימיה, ז"ל, אומר: לפי כך, אללה ציווה אותנו לאמר בכל תפילה: "אנחנו באורח מישרים, אורחם של אלה אשר נטית להם חסד, לא של אלה אשר ניתכה החמה עליהם, ולא של

התועים" (סורת הפתיחה: 6-7). "אשר ניתכה החמה עליהם" הם אלה שיודעים האמת ועושים בשונה ממנה, "התועים" הם אלה שעובדים אללה בלי ידיעה, למרות שהם יודעים שזה מתנגד למה שנמצא בספר הקוראן ובסונה של הנביא, אזי הוא מִבִּין אשר ניתכה החמה עליהם...ואם הוא..... אזי הוא מן התועים."

חידושים בדת מחולקים לשלושה:

- חידושים מוציאים את הבן אדם מאסלאם. כמו החידושים הקשורים לאמונות, כמו שמקריב קורבן לא לאללה. וכמי שמסתובב סביב בתי הקברות, וכמי שמבקש עזרה וסיוע לא מן אללה – במה שאף אחד לא יכול לעשות בלעדי אללה- וכדומה מעבודות שועשים רק למען אללה. אללה אמר: "אמור תפילתי, וקורבני, וחיי ומותי הם לאללה ריבון העולמים, אין לו שותף, ואני ראשון המתמסרים"(סורת אלאנעאם: 162-163)
- **חידושים לא נחשבים לכפירה**, אבל הם אמצעי לה, כמו: הבנייה בבתי הקברות, והתפילות שם. לכן, הנביא אסר לעשות מהקבר שלו מקום לחגיגות, מחשש שיעבדו אותו מבלעדי אללה. הנביא אמר: "אל תבנו קברים בבתיכם. ואל תעשו מהקבר שלי חג. התפללו עלי. התפילות שלכם מגיעות אלי, היכן שאתם נמצאים. (סוּן בן דאוּד)
- **חידושים דינם דין העוון**, כמו להישאר בתול, ולצום כל החיים, ולהתפלל כל הלילה בלי לישון, וכדומה. אנס בן מאלכ, אמר: שלושה אנשים באו אל בית נשות הנביא, ושאלו על דרך העבודה שלו, ואחרי שידעו אמרו: איפה אנחנו ואיפה הנביא. אללה סלח לו את כל מה שעשה מקודם ומה שיעשה אחר כך. אחד מהם אמר: אני אתפלל כל הלילה ולא אלך לישון, השני אמר: אני אצום לעד ולא אוכל, והשלישי אמר: אני לא איגע בנשים ולא אתחתן. הנביא הגיע אליהם, ואמר

להם: אתם אלה שאמרתם, כך וכך? אני ירא מאללה יותר מכם, אבל, אני מתפלל והולך לישון. אני מתחתן עם נשים. ומי שמסרב את הדרך שלי, לא שייך אליי". (סחיח אלבווח'ארי)

כאן, מתברר שכל בן אדם עובד אלה בדרך שלא חוקק אללה, או הדריך הנביא והח'ליפים הארבעה שבאו אחריו, נחשב למחדש, לפי אמרת הנביא: "אני ממליץ לכם ליירא מאללה, ולשמוע ולציית אפילו אם לעבד אתיופי. מי שיחיה מכם יראה הרבה שינויים. אני ממליץ לכם להחזיק בדרך שלי, ובדרך של הח'ליפים הראשונים המודרכים. החזיקו בה טוב מאוד, ותיזהרו מהדברים החדשים, כי כל חדש הוא חידוש, וכל חידוש הוא שולל." (סחיח בן חבאן)

2. חידוש מהחיים:

הוא מהחידושים בחיים שלא קשורים אל ההלכה, כמו פטנטים וכדומה. חידושים אלה מותרים, ולא נחשבים כחידוש בדת, למרות שזה נקרא אותו דבר בלשון. חידוש זה הוא לא מה שהזהיר ממנו הנביא, כי מקור המנהגים, וענייני החיים הוא ההתר, אלא אם יש הוכחה שונה מזה. וגם עסקאות שייכות, שתואמות את ההלכה, ונחשבות לחוזה ליגלי, ומה שנוגד להלכה נחשב לחוזה מבוטל, ולא נחשב לחידוש, כי הוא לא שייך למעשי פולחן.

3. עמדת ההלכה מחידושים בדת?

אם נדע, שהעדויות שהנביא מוחמד הוא השליח של אללה מחייבת אותנו לציית למה שהוא ציווה אותנו לעשות, ולהאמין לכל מה שסיפר, ולהתרחק ממה שהזהיר ממנו, ושלא נעבוד אללה אלא לפי מה שחוקק, אנחנו נגלה שאנו חייבים לסרב את מה שנכנס לדת, ממה שאינו שייך אליה, כחידוש. אללה אמר: "ייזהרו-נא המפירים את דברו פן יועמדו בניסיון קשה, או יפגע בהם עונש עבד" (סורת

האור: 63). הנביא עליו השלום אומר: "מי שהכניס בעניינינו (כלומר דת האסלאם) מה שלא ממנה, מסורב". (סחיח אלבווח'ארי).

חוזיפא בן אליימאן אמר: אנשים היו שואלים את הנביא על הטוב, ואני שאלתי אותו על הרע מחשש שיפגע בי, ואמרתי אדוני הנביא: היינו בתקופה ג'אהלית, ורע, ואללה הביא אלינו את הטוב הזה. האם יבוא רע אחרי הטוב הזה?

הוא השיב: "כן, אמרתי: האם יבוא טוב אחרי הרע הזה? ענה: "כן, ויש לו עשן" אמרתי: "ומה העשן שלו? אמר: אנשים הולכים בדרך שלא שלי, ולא עושים את מעשי, תכיר כמה מהם ולא תכיר אחרים". אמרתי: האם יבוא אחרי הטוב הזה רע? אמר: "כן, מטיפים עומדים על שערי גיהנום, מי שמציית להם זורקים אותו בתוכה" אמרתי, אדוני הנביא: תאר לנו אותם?

אמר: "טוב, אנשים משלנו, ומדברים את השפה שלנו" אמרתי, אדוני הנביא: מה אעשה אם אגיע לזמן הזה? השיב: "עקוב אחרי גמאעת אלמוסלמין (קבוצת רוב המוסלמים) והאמאם שלהם" אמרתי: ואם אין להם קבוצה ולא אמאם? אמר: "הרחק מכל הקבוצות, ואפילו תנשוך בעץ עד שתמות ואתה על כך". (סחיח אלבווח'ארי)

עבדוללה בן מסעוד אמר גם הוא: הנביא עליו השלום אמר: "אני אקדים אותכם לברכה, ואראה אנשים שיועלו ויורדו ואגיד אוי אלוהי, חבריי, ויאמר לי: אתה לא יודע מה הם חידשו אחריי" (סחיח אלבווח'ארי)

עבדוללה בן עבאס אמר: הנביא עליו השלום אמר: "אללה סירב לקבל את מעשי בן אדם המחדש בדת, עד שיעזוב את החידוש שלו". הנביא הבהיר שיהיו בחינות וקטטות אחריו, וכדי לעבור אותם צריך להחזיק בספר של אללה והדרך של הנביא עליו השלום, ולא בדרך החידושים בדת של אללה. עלי (אללה היה מרוצה ממנו) אמר: הנביא עליו השלום אמר: "יהיה מבחן" אמרתי: איך לעבור אותו, אדוני הנביא? אמר: "הספר של אללה יש בו את הסיפורים של קודמיכם, ושל אלה שיבואו אחריכם, ויש בו את כל הפסיקות, ואת הדין ולא זלזול. מי שמזניח אותו אללה שובר אותו. מי שיחפש את הדרך הישרה במשהו אחר, אללה יוליך אותו לשולל, והוא החבל החזק של אללה, והאמרות

החכמות, והקו הישר, ושאי אפשר לסטות עמו מהדרך הישרה, ולא מבתבלבלת בו הלשונות, ואין סוף לפלאיו, והמדענים לא שבעים ממנו, והשדים אמרו ששמעו אותו: "שמענו קוראן קסום. המדריך אל הבינה" (סורת אל-ג'ן: 1-2). צדק מי שציטט אותו, ומי שעבד במה שיש בו נענש לטוב, ומי שישלוט בו היה צודק, ומי שיטיף לו יגיע אל הדרך הישרה". (סוּן אלתרמזי).

דעות כמה מדענים ופרשנים בקילול החידושים:

- עומר בן אלח'טאב אמר: תיזהרו מבעלי הדעות, כי הם האוייבים של מנהגי הנביא, התעייפו מלדעת את אמרות הנביא, והעדיפו להגיד את דעותיהם. (פתח אלבארי)
- בן עבאס אמר בפירושו לדברי אללה "ביום שבו ילבינו פנים, וישחירו פנים. אלה שפניהן הלבינו" הם בעלי הסונה, והקבוצה שלהם. אלה שפניהם השחירו הם בעלי החידושים בדת.
- עומר בן עבד אלעזיז ז"ל אמר: הנביא עליו השלום שם הוא והשליטים אחריו מנהגים, מי שעושה אותם מאמין לספר של אללה, והשלמה לציות לאללה, וכח לדת אללה, אין אחד שיכול להחליף או לשנות, או להסתכל אל מה סותר אותה, ומי שמחקה אותה הולך בדרך הישרה, ומי שיבקש מהם עזרה ינצח, ומי שהולך נגדה והלך בדרך שלא של המאמינים, אללה נותן לו מה שירצה, וגיהנום יהיה סופו הרע.
- אלפוצ'ייל בן עייאצ' ז"ל אמר: אם תמצא אחד שמחדש בדת הולך בדרך, סע בדרך אחרת. בעל החידוש אללה לא מקבל את עבודתו. מי שעוזר למחדש מסייע להריסת האסלאם.
- סופייאן אלת'וורי ז"ל אמר: החידוש קרוב ללב של השטן יותר מהעוון, כי העוון אפשר לא לחזור אליו אחר כך, אבל החידוש לא.

- בן אלקיים ז"ל אמר: אם הלבבות יהיו עסוקים בחידושים, יזניחו את המנהגים של הנביא.

חשדות מסורבות על הטבת החידוש בדת

אנשים לא יודעים ענייני ההלכה משתמשים באמרה של הנביא כדי להוכיח את החידושים שלהם, אשר אמר: "מי שחידש באסלאם חידוש טוב, הוא מקבל את שכרו ואת שכר מי שעושה אותו, בלי שיחסר השכר שלהם. ומי שמכניס לאסלאם חידוש רע, הוא מקבל עוון על זה, ועל כל מי שעושה אותו, בלי שיחסר השכר שלהם. (סחיח מוסלם)

תשובה לכך היא, מי שאמר "מי שחידש באסלאם חידוש טוב" הוא שאמר: "כל חידוש נחשב לשולל". לא יכול להיות שהנביא יגיד דברים סותרים לדברים אחרים, או נוגדים להם. כדי להבהיר שאין סתירה בין שתי האמרות של הנביא, הנביא אמר: "מי שהכניס לאסלאם חידוש טוב". החידושים בדת לא מן האסלאם. הנביא אמר "טוב", והחידוש בדת לא טוב. ויש הבדל בין חידוש טוב, לבין חידוש בדת. והמשמעות של "מי שהכניס חידוש טוב", מי שהחיה מנהג שהנביא ציווה לעשותו בדיבור או בפעולה, או דרך ההכרה, ונשכח. על כן "החידוש תוספת יחסית, והחידוש בדת יהיה תוספת יחסית למי שהחיה מנהג אחרי שהוזנח. תומך באמרה זו תומך בחדית' הנ"ל, סיפור האנשים שבאו אל הנביא והיו עניים מאוד. הנביא קרא לתרום להם כסף, אז בא אחד מן "אל-אנצאר" עם שקית של כסף ונתן לנביא, הנביא שמח ואמר: "מי שהכניס לאסלאם מנהג טוב, יקבל שכר על זה ואת שכר מי שמחקה אותו עד יום הדין" כאן המשמעות של המנהג היא בפעולה ולא בחקיקה. אז המשמעות של מעשה של מנהג טוב, מי שעשה אותו ולא מי שחיקק, כי החקיקה אסורה "כל חידוש בדת שולל".

שייח' עבד אלעזיז בן באז ז"ל, אומר: דבריו (של הנביא) לא סותרים, לפי הסכמת המדענים. נודע מכך שכוונת האמרה של הנביא החייאת מנהג הנביא, דוגמא לכך: המדען נמצא במקום

שמלמד קוראן, ולא מלמד מנהג הנביא (סונה), והוא החיה את המנהג הזה, ויושב עם האנשים ומלמד אותם קוראן, ומנהג הנביא (סונה), או שמביא מורים למטרה זו. או במדינות שבו מתגלחים, או מקצרים את זקניהם, והוא יצווה לגדל את הזקן, ובכך הוא מחיה את המנהג הגדול הזה, במדינה זו שלא ידעו, ושכרו יהיה כמו שכר מי שהדריך אללה אותו לדרך הישר. הנביא אמר: "קצרו את השפם, ושחררו את הזקן, תהיו שונים מהכופרים", וכשאנשים רואים שהמדען הזה שיחרר את זקנו, וקרא לעשות כך, עשו כמוהו, בכך הוא החיה את המנהג הזה דרכם, ... או מה שדומה לכך בעבודות והפסיקות הידועות בדת, ויש כמה מדינות, וכמה שבטים שאינם מיודעים לכך. וכל מי שמחיה ומפיץ אותם נאמר: "הכניס לאסלאם מנהג טוב" כלומר שהבהיר את פסיקת האסלאם, והוא נחשב למי שהכניס לאסלאם מנהג טוב. והכוונה לא להכניס חידוש לדת, ממה שאללה לא אישר. כל חידוש בדת הוא שולל לפי אמרת הנביא בחדית' הנכון: "תיזהרו מדברים מחודשים, כי כל חידוש המצאה וכל המצאה שולל".

גם בעלי החידושים רוצים להוכיח את חידושיהם, וליפות אותם לנפשם, במה שאמר עומר בן אלח'טאב כאשר אסף את האנשים כדי להתפלל מאחורי אמאם אחד בתפילת (תראוויח ברמדאן): (חידוש טוב זה), עומר מתכוון באמרה זו החידוש הלשוני, ולא ההלכתי, כי תפילת תראוויח אין לה מקור בהלכה – עומר לא חידש- הנביא התפלל תפילות אלה עם חבריו שלושה לילות ועזב אותה, ואמר: יש לי חשש שתוכפה עליכם, ולא תוכלו לקיימה. (סחיח אלבוח'ארי)

החברים של הנביא המשיכו לקיים תפילה זו בחיי הנביא, ואחרי מותו בודדים במסגד הנביא. עומר אסף אותם מאחורי אמאם אחד, אחרי מות הנביא. ואמר את המשפט שלו כדי להרגיע את אלה שחששו שתפילה זו תוכפה עליהם: (זה חידוש טוב). נודע מזה שתפילת תראוויח יש לה מקור בדת, ושעומר לא חידש, או המציא כי הנביא התפלל אותה, ועזבה מחשש שלא תוכפה על האומה. עומר התכוון בחידוש חידוש לשוני, ולא הלכתי.

עמדתנו כלפי המחדש בדת:

אללה אמר: "נהגו על פי הדבר אשר הורד אליכם מעם ריבונכם, ואל תלכו אחר מגינים זולתנו" (סורת אלאעראף: 3).

המחדש יכול להיות שחידושו מטעמי בורות, וחידוש זה לא הופץ. צריך ללמדו ולהבהיר לו את האמת, ובהוכחה מן ההלכה מתוך ספר הקוראן והסונה, שעבודתו זו בטלה ואסורה לפי ההלכה, או שהחידוש שלו מתוך רצון אישי. במקרה הזה צריך לזכיר לו את אללה, ולהפחיד אותו ממנו, ולהבהיר לו עם הוכחה מן ההלכה שעמדתו בטלה, לפי ההוכחה ההלכתית בקוראן, והסונה (מנהג הנביא). והזהיר ממנו ומהחידוש שלו כדי שהאנשים יתרחקו ממנו. החידוש יכול להיות מוציא לכפירה, או פחות מכפירה, וצריך להתרחק מהמחדש. אם יעצו לו והוא התעקש על עמדתו, אם החידוש פחות מכפירה, אם האינטרס הוא להתרחק ממנו, התרחקו ממנו, ואם אין אינטרס בכך, לא מתרחקים ממנו, כדי לא לעזור לשטן נגדו. יכול להיות שיעזוב, אחרי הייעוץ המתמיד, את הטעות שהוא עושה. הנביא אמר: "אסור שהמוסלם יעזוב את אחיו המוסלמי יותר משלושה ימים". (סחיח אלבווח'ארי)

התגובה לכל חידוש שהופיע, להראות שהוא בטל על ידי ההוכחה ההלכתית מהקוראן ומהסונה היא הדרך שהלך בה קודמי האומה. ולא לברר. רק מדענים מותר להם להגיב על המחדשים, אפילו חובה על כל מי שרואה מכניס חידושם בדת או בסונה. ואם הוא יכול להבהיר, שיעשה זאת, או שיהיה חייב לעלות את זה לאנשי דת שיכולים להבהיר את החידושים האלה בדת ולהגיב עליהם.

הסיבות להופעת החידושים בדת

- כאשר מתרחקים מיישום השריעה של אללה, ולקבל משהו אחר, אללה אמר: "הוי המאמינים, שמעו בקול אללה ושמעו בקול השליח ובקול בעלי השררה אשר בכם, ואם תיפול ביניכם מחלוקת על דבר מה, הביאוהו בפני אללה ובפני

השליח, אם מאמינים אתם באללה וביום האחרון. כך טוב ונאה יותר ליישב כל דבר" (סורת הנשים: 59)

- כאשר מתרחקים מיישום הסונה, ועוזבים אותה. כל אשר התרחק המוסלמי מיישום הסונה היה יותר קרוב לחידושים, כי יש בסונה ובאמרות הנביא, ומעשיו מה שלא מאפשר לכל מוסלמי להכניס חידושים לדת. הנביא אמר: "אני השארתי ביניכם שני דברים לא תלכו לשולל אחריהם, ספר אללה והסונה שלי, ולא ייפרדו עד שיבואו אל הברכה" (אלמוסתדרכ).

- עזיבת הקוראן ואי השינון שלו, ולהשתמש בו מעין ברכה. עזיבת ציון אללה (זכר), ולהתרחק מלמידת הדת. אללה אמר: "כל המתעלם מזכרו של הרחמן, נועד לו שטן כבן לוייתו" (סורת א-זוח'רוף: 36)

- סירוב האמת ואי קבלתה. אללה אמר: "בהיאמר לו, היה ירא את אללה, יימלא רחב נפשע, מנת חלקו גיהנום, ומה נורא שם היצוע" (סורת הפרה : 206)

- ללכת אחרי אנשי דת בורים ומוליכים לשולל. הנביא אמר: "אללה לא מעלים את המדע מהעובדים, אלא לוקח אותו בהמתת המדענים. כשהמדענים נעלמים, האנשים הלזכים אחרי שרים בורים, נשאלים ומשיבים בלי ידע, והלכו והוליכו לשולל." (סחיח בוח'ארי)

- להסתפק בלמידת הדת בספרים, ולא דרך המדענים, נאמר: (מי שהיה השייח' שלו (המורה שלו), הוא הספר שלו, עושה יותר שגיאות). גם קריאת הספרים שיש ספק במחברים, ובתוכן שלהם. עומר בן אל-ח'טאב בא אל הנביא עם ספר

לכמה מבעלי הספר (יהודים ונוצרים). הנביא קרא אותו, כעס ואמר: "הוי בן ח'טאב!! אני נשבע באללה, אני באתי בה (הדת) לבנה ונקייה. אל תשאלו אותם על משהו ויענו לכם באמת ותשקרו בו, או בשקר ותאמינו לו. אני נשבע באללה אם משה היה בין החיים היה מאמין בי והולך אחרי". (מוסנד אחמד)

- אי הפצת המדע הנכון על ידי שתיקת המדענים, ושמירתם למדע. אללה אמר: "המסתירים את האותות הנהירים ואת דרך הישר אשר הורדנו ממרומים, לאחר שביארנום לאנשים בספר, אותם יקלל אללה ויקללו המקללים. לא כן החוזרים בתשובה והמתקנים את דרכם ואת המראות בורות. כל אלה, אשוב מכעסי עליהם, כי רוצה אני בתשובת עבדי ורחום" (2: 159-160)
- ההגזמה בדת אחת סיבות הופעת הכפירה, והחידוש בדת. הנביא אמר: "תיזהרו מלהגזים בדת. אלה שקדמו לכם הוענשו בגלל שהגזימו בדת" (סחיח בן חבאן)
- לסמוך על השכל בענייני ההלכה, אללה אמר: "כאשר מחליטים אללה ושליחו לחולל דבר, אין הבררה נתונה בידו של אף מאמין או מאמינה להחליט בעניינם. כל הממרה את פי אללה ושליחו תועה תעייה גמורה" (סורת אל-אחזאב : 36)
- ללכת אחרי תאוות הלב, אללה אמר: "הראית את הלוקח לו לאל את משוגת לבו? התעהו אללה ביודעין ואטם את אוזניו ולבו, ושם כסות על עיניו. מי יוכל להחזיר אל דרך הישר אחרי-אללה?" (סורת הכורעת: 23)

- העקשנות השנואה, וההליכה אחרי האחרים בלי להקפיד על כללי ההלכה, ולסמוך בענייני הדת על החיקוי העיוור, הלא קיים על מדע, ואי דחיית הספר של אללה, והסונה של הנביא, אללה אמר: "בהיאמר להם, לכו בעקבות כל אשר הוריד אלוהים ממרומים, יגידו, לא, נלך בדרך אשר מצאנו את אבותינו הולכים בה" (סורת הפרה : 170)

- הישיבה עם הרעים, והמושחתים, אללה אמר: "בן העוולה יישך ביום ההוא את אצבעותיו, ויגיד לו רק הלכתי עם השליח בנתיב. אוי לי! לו רק לא לקחתי את פלוני לידיד נפש. הוא התעני מעל דבר-התוכחה שהוצג לי מאז ומתמיד נטש השטן את האדם" (סורת אלפורקאן: 27-29)

- זניחת ההמלצה לעשות דברים טובים ולהתרחק מדברים רעים, אללה אמר: "הלוואי שהייתם אומה הקוראת לעשות את הטוב, והמצווה לנהוג בדרך ארץ והאוסרת את המגונה. הנוהגים כך אנשיי חיל הם" (סורת אל עמראן: 104)

- הנביא אומר: אין נביא שנשלח על ידי אללה אל אומה לפני, אלא אם כן יש לו מהאומה שלו חברים, שהולכים אחריו, ואחרי מעשיו. אחר כך יבואו אנשים שאומרים מה שלא עושים. ומי שמתנגד להם ביד נחשב למאמין, ומי שמתנגד להם בדיבור נחשב למאמין, ומי שמתנגד להם בלבו נחשב למאמין. אין מאחורי זה גרעין של אמונה. (סחיח מוסלם)

- ללכת אחרי הדברים הדומים בענייני ההלכה, אללה אמר: "הוא אשר הוריד אליך ממרומים את הספר. ישנם בו אותות מובעים במפורש, והם יסוד הספר, ואחרים סתומים. אלה אשר סטייה בלבם נוטים אחר הסתום אשר בו, בבקשם להכשיל ובבקשם להתחקות אחר פשרו, ואולם רק אללה ידע פשרו. תלמידי חכמים יגידו, אנו מאמינים בו – הכל מעם ריבוננו, רק נבוני הלב יזכרו" (סורת אל עמראן: 7)

- להקל בעייני "אל-וולאא ו אל-בראא - الولااء والبراء " (אהבת המאמינים ושנאת הכופרים) נכנס לזה עניין אהבת אויבי הדת, כי אהבתם מובילה בסופו של דבר לחקות אותם, ולהידמות להם. אבי ואקד אללית'י אמר: כשפתח הנביא את מכה, יצא איתנו אל הוואזן, ועברנו על מקום של הכופרים שמסתובבים סביבו, וקוראים לה "זאת אנוואט" (עץ שתולים עליו דברים), אמר כבוד הנביא: עשה לנו "זאת אנוואט" כפי שיש להם, הנביא אמר: "אללה אכבר, אלה המנהגים, זה בדיוק מה שאמרו בני ישראל, כשביקשו ממשה: תעשה לנו אל, כמו שיש להם אלים. אמר אתם קבוצה לא יודעת" והנביא אמר: אתם מחקים את מנהגי הקודמים לכם" (סחיח בן חבאן)

- להשקיע בתחום שאין להשקיע בו. ולהטיל על הטקסטים ההלכתיים יותר מדי, וצריך לדעת שיש מבין החדית' (אמרות הנביא) מה שלא הוכח שהוא של הנביא. אלה הם החדית'ים החלשים, ואמרות השקר... וצריך להיזהר מהן, ולא לצטט אותן. גם האמרות החלשות, למרות שיש כמה מדענים שחושבים שאפשר לצטט אותם במעשים הטובים, בתנאי שלא יתנגשו עם אמרה נכונה של הנביא. אבל, בענייני פולחן אין להשתמש בהם כהוכחה, כי בענייני פולחן סומכים רק על הדברים הנכונים של הנביא.

תנאי קבלת העבודה

אללה מקבל את עבודת האנשים רק בשני תנאים:

- תנאי ראשון, להיות מסור בעבודה לאללה, כפי שאמר אללה: "הם לא נצטוו בלתי אם לעבוד את אללה, בייחדם לו את דתם כחניפים, ולקיים את התפילה ולתת זכאת. זאת היא הדת הנכוחה" (סורת ההוכחה: 5). וגם אומר בחדית' הקדוש: "אני לא צריך לשתף אתי מישהו. מי שעושה מעשה ומשתף בו מישהו ולא אותי, עזבתיהו ושותפו" (סחיח מוסלם)

- תנאי שני, ההמשכיות עד שיהיה המעשה לפי מה שעשה הנביא, וההמשכיות לא מתממשת, ולא תהיה נכונה אלא במימוש 6 התנאים הבאים:

1. הסיבה. אם תעבוד אללה עם עבודה מתלווה בסיבה לא הלכתית, זה נחשב לחידוש בדת, דוגמה לכך: כמה אנשים מחיים את הלילה של 27 בחודש רגב (החודש השמיני לפי תאריך מוסלמי), מסיבה שזה הלילה שבו אללה העלה את הנביא אל השמים. התפילה בלילה נחשבת לעבודה אבל כשמתלווה לסיבה זו היא חידוש בדת, כי עבודה זו נבראה על בסיס שאינו בהלכה. תיאור זה, התאמת העבודה להלכה בסיבה, דבר חשוב, בו מתגלה עניין החידוש ממה שחושבים שהוא מהסונה, והוא לא.

2. הסוג. העבודה צריכה להיות מתאימה להלכה בסוג שלה. אם אדם עובד את אללה בעבודה שהסוג שלה לא מן ההלכה, לא תתקבל, דוגמה לכך "כשאדם מקריב את הסוס שלו לאללה, כי זה מנוגד להלכה בסוג, כי הקורבנות רק מהבהמות כמו גמלים, בקר, וצאן."

3. הכמות. אם יש מישהו שרוצה להוסיף לתפילה כחובה, מודיעים לו שזה חידוש לא מקובל בדת, כיוון שהוא מנוגד להלכה בכמות. ואם מישהו מתפלל את תפילת הצהריים 5 כריעות, תפילתו לא נכונה לפי הסכמת הדעות.
4. האיכות. אם מישהו רצה לטהר את עצמו (ווצ'וא) על ידי שטיפת רגליו ואחר כך את ראשו, ובסוף את ידו, אומרים לו: הטיהור שלך בטל, כי הוא מנוגד להלכה.
5. הזמן. אם מישהו הקריב את הקורבן שלו ביום הראשון בחודש "ד'ו אלחגה", הקורבן שלו לא מקובל כי הוא מנוגד להלכה בזמן.
6. המקום. אם מישהו רוצה להישאר במקום אחר, ולא במסגד (לצורך עבודת אללה), עבודה זו לא תתקבל, כי להישאר במקום לצורך תפילות אמור להיות רק במסגד.

הסיכון שבחידוש

הרע של החידוש גדול, וסכנתו מאוד גדולה. זה נחשב לפתח שנכנסים ממנו אויבי האסלאם כדי להרוס אותו. אנחנו צריכים להיזהר שלא נהיה כלי הריסה לדת הזאת, או עוזרים למחדש בדת בכסף או בכל צורה אחרת. החידוש בדת הוא אחד הדרכים שאויבי האסלאם הצליחו דרכו להסתנן לחלק את המוסלמים ופיזור את מאמצייהם, ואת האיחוד שלהם. אם יופיע החידוש בדת ומופץ הסונה נדעכת במקביל, ואל תשאל אחר כך על מה יהיה מאיבוד פסקי ההלכה, ועקרונות הדת מה שמביא בסופו של דבר אל עזיבת את הדת כולה, חס ושלום. הנביא אומר: "האומה שלי תתחלק לכמה ושבעים קבוצות, הגדולה בהן קבוצה ששופטים את העניינים לפי תאוותם, אוסרים את המותר, ומתירים את האסור". (אלמוסתדרכ)

כל אחד מאתנו צריך לחשוף את כל מה שהוא רוצה לעשות בכל מה שקשור לענייני פולחן לספר של אללה והסונה של הנביא, וארבעת הח'ליפים הראשונים. ומה שמתאים להם יקבל אותו. הנביא אמר: השארתי לכם שני דברים, שלא תלכו אחריהם לשולל, הספר של אללה והסונה שלי, ולא יפוזרו עד שיבואו לברכה" (אלמוסתדרכ)

ומה שמנוגד להם. הטוב הוא להתרחק ממנו, ולא לקרוא לו. הנביא אמר: "מי שמשקר עלי (אומר דברים שהנביא לא אמר), לא כמו שמשקר לאחרים. מי שמשקר עלי בכוונה המקום שלו בגיהנום שָמור.

האסלאם הוא ההלכה של אללה, והנביא הבהיר אותה. מה שהנביא לא הבהיר אינו חלק מן הדת. מי שרוצה להציל מגיהנום, ולזכות באהבת אללה, שיהיה הנביא הוא המופת שלו. וללכת בעקבות המנהג שלו כי הוא הדרך לאהבת אללה, ולגן עדן. "אמור, אם אתם אוהבים את אללה, לכו אחרי, ואללה יאהבכם ויסלח לכם על חטאיכם. אללה סולח ורחום" ושלא ילך בעקבות האחרים, כי הם חוטאים, והולכים בעקבות תאוותיהם.

אזהרות:

עבד אללה בן אלדילמי אמר: נודע לי שתחילת איבוד הדת היא עזיבת הסונה. הדת מאבדת מנהג מנהג, כמו שהחבל מאבד את הכוח שלו לאט לאט". אנחנו חייבים להידבק אל הסונה הנכונה של הנביא. והקריאה הרצינית והנכונה ליישומה, כי הטוב כולו בהליכה בעקבות הנביא להידבק אל הסונה שלו במעשים ובדיבור. ולהתרחק מכל דבר אחר ממה שנכנס כחידוש בדת. אנו גם חייבים, אם נראה או נשמע משהו שמנוגד לדברי אללה, או שלא שייך להם, להבהיר את זה, כדי לזכות בכבוד ההגנה על הדת. הנביא אומר: "ספרו עלי ואפילו פסוק אחד מן הקוראן. וספרו על בני ישראל בלי בושה. ומי שמשקר עלי בכוונה המקום שלו בגיהנום שָמור". (סחיח אלבוח'ארי)

לעמוד מול כל החידושים, והקריאה להחליפם חובה על כל אחד, לפי היכולת שלו. הנביא אומר: "מי שרואה מכם דבר לא מקובל, שיחליף אותו בידו, ואם לא יוכל בדיבור, ואם לא יוכל בלב, וזה המינימום של האמונה" (סחיח מוסלם)

הקריאה שלו והעבודה שלו למען השינוי אמורה להיות לפי מה שציווה אללה באומרו: "קרא אל נתיב ריבונך בחוכמה ובדברי מוסר נאים, והתנצח עמם בדרכי נועם. ריבונך מיטיב לדעת מי תעה מנתיבו, והוא מיטיב לדעת מי תעה מנתיבו, והוא מיטיב לדעת מי תעה מנתיבו".

ענייני דת לא צריך לקבלם מכל מי שטוען שיש לו מדע והבנה, ואינפורמציה. אבל, צריך לקבלם ממי שאפשר לסמוך על הדת, המדע, האמינות, והיראה שלו. הנביא אומר: "המדענים הם יורשי הנביאים. הם לא הורישו דינר או דרהם (המטבע בזמן הנביא), והורישו את המדע. ומי שמקבל את זה הוא זוכה בהרבה מזל". (סחיח בן חבאן)

אנו צריכים לראות תמיד את האמרה של הנביא שבה הוא אומר: "מי שקורא אל הדרך הישרה שכרו כשכר מי שהלך בה, וזה לא מחסיר משכרו. ומי שקורא אל השולל העוון שלו כמו העוון של מי שהלך בדרך זו, וזה לא מחסיר מאומה מהעוון שלהם". והחידושים הם חלק מן השולל.

ובמקביל, מי שמדריך אל הרע – החידוש מן הרע- הוא אשם ומוטל עליו את העוון של מי שהולך בדרכו. הנביא אמר: "הדברים הכי נאמנים הם הספר של אללה, והדרך הכי טובה היא הדרך של מוחמד. והדברים הכי רעים, הם החידושים, וכל חידוש בדת הוא שולל שמביא לגיהנום. (סחיח בן ח'וזיימה)

מכאן מתבררת סכנת החידוש בדת של אללה. וחובה על כל מישהו שרוצה לעשות משהו, ולצוות לעשותו לבדוק אם הוא מתאים להלכה, או לא. אם הוא מתאים להלכה שיעשהו, והדריך אליו, והמליץ לאחרים לעשותו, והתאמץ בכך כדי שיוכיח את הבטחת הנביא. ואם זה מנוגד להלכה של אללה. או שזה ממה שלא עשה הנביא או הח'ליפים שלו, עזב אותו, והזהיר את האחרים מזה, מחשש שיהיה אשם ויקבל על עצמו את העוון שלו, ושל מי שעושה אותו עד יום הדין. הדבר הזה מאוד מסוכן שצריך להיזהר ממנו.

*****

סיכום

הספר הזה מטפל בסוגיה יותר חשובה בדת האיסלאם, והיא החידוש בדת אשר נחשבת לדבר בלתי מקובל על אלה ועל הנביא מוחמד עליו ברכה ושלו. .